

1. Slovenský vodohospodársky podnik

[1.1. Vodohospodári chystajú v Bardejove ďalší múr](#)

[korzar.sme.sk; 16/05/2016; Mario Hudák ; Zaradenie: Spravodajstvo]

2. Ostatné správy

[2.1. Pomenovanie Hrona zahalené rúškom tajomstva. Čo má spoločné so smrekmi či germánskymi kmeňmi?](#)

[brezno.dnes24.sk; 14/05/2016; Jakub Forgács ; Zaradenie: Brezno]

[2.2. Pod Tatrami budú toky plné rýb: Tisíce násad si našlo vo vode svoj nový domov](#)

[poprad.dnes24.sk; 16/05/2016; Martin Sýkora ; Zaradenie: Poprad]

[2.3. Hlavné mesto pripravuje na Zemníku komentovanú prechádzku](#)

[bratislava.dnes24.sk; 16/05/2016; TASR ; Zaradenie: Bratislava]

[2.4. Areál prírodnej vodnej nádrže Delňa zničili vandali](#)

[korzar.sme.sk; 16/05/2016; sita, r ; Zaradenie: Spravodajstvo]

[2.5. Prielom Hornádu budú môcť splavovať vodáci, ochranári s tým nesúhlasia](#)

[aktuality.sk; 16/05/2016; TASR ; Zaradenie: Cestovanie]

[2.6. Vandali na vodnej nádrži Delňa](#)

[Rádio Slovensko, 20:00; Správy; 16/05/2016; Jana Belovičová; Zaradenie: z domova]

[2.7. Nádej na život bez záplav](#)

[TA3, 12:00; Žurnál; 16/05/2016; Jozef Slivenský]

[2.8. Nádej na život bez záplav](#)

[TA3, 18:30; Hlavné správy; 16/05/2016; Jozef Slivenský]

[2.9. Plávajúci pomník BRATISLAVSKÉHO ROBINSONA](#)

[Slovenka; 19/2016; 17/05/2016; s.: 82,83; PETER VALO ; Zaradenie: ZAUJALO NÁS]

[2.10. Chcú kompenzáciu a ďalšiu križovatku](#)

[Zvolensko-podpolianske noviny; 19/2016; 17/05/2016; s.: 6; (TASR) ; Zaradenie: SPRAVODAJSTVO/PO STOPÁCH HISTÓRIE]

[2.11. Región zamorili roje lietajúceho hmyzu](#)

[Liptovské noviny; 19/2016; 17/05/2016; s.: 1; MIRO GEJDOŠ ; Zaradenie: Titulná strana]

[2.12. Tento máj je vraj nenormálne normálny](#)

[Banskobystrické noviny; 19/2016; 17/05/2016; s.: 9; ROMAN CUPRIK ; Zaradenie: SPRAVODAJSTVO/INZERCIA]

[2.13. Porucha odstavila Dobšínú a jej obyvateľov od pitnej vody](#)

[Korzář; 114/2016; 17/05/2016; s.: 3; pas ; Zaradenie: Rožňavský]

[2.14. Vojnový zločinec Jozef Tiso skončil s pomaľovanými perami, postaral sa o to občiansky aktivista v Čakajovciach](#)

[HN; 94/2016; 17/05/2016; s.: 7; Ján Karásek ; Zaradenie: PUBLICISTIKA]

1. Slovenský vodohospodársky podnik

[1.1. Vodohospodári chystajú v Bardejove ďalší múr](#)

[korzar.sme.sk; 16/05/2016; Mario Hudák ; Zaradenie: Spravodajstvo]

<http://bardejov.korzar.sme.sk/c/8188745/vodohospodari-chystaju-vbardejove-dalsi-mur.html>

Kedy presne sa začne stavba druhej a tretej etapy protipovodňovej ochrany Bardejova, či bude múr rovnako vysoký ako ten prvý a koľko bude stáť, zatiaľ nikto nevie. Ochránári chcú dialóg.

BARDEJOV. Bardejovský protipovodňový múr, ktorého prvú etapu za 5,5 milióna eur dokončili koncom minulého roka, vyvolal v Bardejove vlnu nevôle.

Slovenský vodohospodársky podnik (SVP) momentálne pripravuje druhú a tretiu fázu stavby. Mesto dalo vypracovať tri architektonické štúdiá okolia rieky a zriadilo špeciálnu komisiu.

Aktivisti a ochranári podávajú podnety, pripravujú vlastnú alternatívu aj konferenciu.

Schvaľujú

"Spracovanie úvodného stupňa projektovej dokumentácie – stavebného zámeru – 2. a 3. etapy protipovodňovej ochrany mesta Bardejov bolo zaradené do návrhu Investičného plánu **SVP**, š. p., OZ Košice na rok 2016. Po schválení investičného plánu na rok 2016 sa začne verejné obstarávanie na spracovateľa stavebného zámeru," povedal o ďalšej plánovanej výstavbe okolo rieky za mostom na Vinbarg **hovorca SVP** Pavel Machava.

O spôsobe financovania stavby je podľa hovorcu predčasné hovoriť, pretože sa ešte nezačala ani projektová príprava. Prioritne chceli **vodohospodári** využiť Európske fondy.

Podľa Machavu bude investičný plán schválený do konca júna a potom sa rozbehne obstarávací, projektový a schvaľovací kolotoč.

"Po spracovaní stavebného zámeru sa na predmetné stavby budú vypracovávať aj samostatné zámery pre zisťovacie konania – EIA (posudzovanie vplyvov na životné prostredie), ktoré budú predložené na Okresný úrad v Bardejove."

"Pri príprave a realizácii 1. etapy s nami aktívne a efektívne spolupracovalo aj mesto Bardejov a obdobná spolupráca sa očakáva aj v ďalšom období," dodal hovorca.

Štúdiá

Ako reakciu na negatívne ohlasy Bardejovčanov na už postavený protipovodňový múr, ktorý svojou výškou ukryl rieku pred zrakmi obyvateľov v mestskej rekreačnej a športovej nábrežnej zóne, zadalo mesto za 3-tisíc eur vypracovanie troch architektonických štúdií.

Architekti Vladimír Kačala (A-typ Prešov), Miloslav Olejár (Olejar architekt, Bardejov, Kanada) a Viliam Holeva (Bardejov) ich v marci a apríli odprezentovali verejnosti v Bardejovskej televízii.

Mesto zriadilo aj špeciálnu komisiu, ktorá má tri návrhy rozsiahleho územia nábrevia rieky zahŕňajúce aj okolie celej protipovodňovej stavby posúdiť, vyhodnotiť a rozhodnúť, akým spôsobom budú resp. nebudú realizované.

Či budú tieto štúdie zohľadnené pri ďalších etapách protipovodňovej stavby, sme sa opýtali člena komisie a vedúceho oddelenia podnikateľských aktivít bardejovského mestského úradu Mikuláša Serečuna.

"Po skúsenostiach, ktoré tu sú, vznikne podľa mňa väčšia potreba reagovať na celú prípravu a spracovanie dokumentácie pri ďalších etapách stavby. No predpokladám, že **vodohospodári** nepôjdu až do takých ekonomicky náročných riešení, aké sa napríklad objavujú v štúdiách. Rozhodnúť musia odborníci," povedal Serečun.

Dialóg

Vedúci komisie pre posudzovanie štúdií, prednosta bardejovského mestského úradu Juraj Popjak sa k jej činnosti vyjadril stroho. "Komisia zasadla a bude ešte zasadať, vyjadrím sa až po tom, keď komisia ukončí svoju činnosť."

Nespia ani aktivisti a ochranári. Petíciu za odstránenie protipovodňového múru už v Bardejove podpísalo viac ako 700 ľudí. Aktivisti z iniciatívy Proti Múru rozbehli podnety, sťažnosti, spoluprácu s ochranármi aj univerzitnými odborníkmi, usporiadali podporný fotoprojekt "Za živé rieky v Bardejove" a chystajú na túto tému konferenciu.

"Nesúhlasíme so stavbou, ktorá negatívne zasiahla do života celého mesta a do veľkej miery zdevastovala vyhľadávané a obľúbené rekreačné miesto pre všetkých Bardejovčanov. Aj väčšinu fauny a flóry v tomto úseku rieky. Ľuďom nemôžete ukradnúť riekou tým, že z nej urobíte skrytý betónový protipovodňový kanál, veď mesto tu storočia existuje práve vďaka **rieke**," povedal líder iniciatívy Ľubomír Augustinský.

"Kauza bardejovského 'megamúru nárekov' zaujala právnikov z Via Iuris, akademikov aj architektov, v auguste preto plánujeme na túto tému v Bardejove usporiadať jednodňovú konferenciu. Jej výsledkom by mal byť dialóg a hľadanie kompromisného riešenia, na ktorom by sa zhodli všetky zainteresované strany," vysvetlil aktivista.

Tento článok vyšiel v týždenníku PREŠOVSKÉ NOVINY, č. 19/2016, v predaji od 17. 5. do 23. 5.

[Späť na obsah](#)

2. Ostatné správy

2.1. Pomenovanie Hrona zahalené rúskom tajomstva. Čo má spoločné so smrekmi či germánskymi kmeňmi?

[brezno.dnes24.sk; 14/05/2016; Jakub Forgács ; Zaradenie: Brezno]

<http://brezno.dnes24.sk/pomenovanie-hrona-zahalene-ruskom-tajomstva-co-ma-spolocne-so-smrekmi-ci-germanskymi-kmenmi-237764>

Preteká mestom a je jedným zo symbolov Zvolena. Hron je bez pochyb známy každému spod Urpína. Ale viete, aký je pôvod jeho názvu? Názory sa rozchádzajú. Spomína ho však dokonca sám rímsky cisár Markus Aurelius.

Hron, v 9. storočí Gront, jedna zo slovenských riek, ktorej dávna minulosť umožnila presláviť sa prítomnosťou rímskeho cisára Marka Aurelia niekedy v rokoch 166 až 180 v novom letopočte. Známy vládár a najvyšší veliteľ rímskych légii niekde na utajenom mieste v priestoroch dolného Hrona. V pohode odpočíval po víťazstve nad vojenskými jednotkami Markomanov a Kvádov písaním úvahy Hovory so sebou samým. Práve v nich spomenul rieku Hron v podobe Granoua.

Ďalšie záznamy sa objavili takmer po tisícročí v dokumentoch v latinčine, prípadne v ich odpisoch. Z najstarších uvedme aspoň záznamy z 11. storočia Gron, Gran, latinsky Grana z listiny z r. 1075 prepísanej v r. 1124, z 12. storočia fluvium Gron v listine z r. 1135 prepísanej v r. 1262 a z 13. storočia Gran, Gron, Goron z r. 1217. Hľadanie slova, z ktorého vodopisný názov Hron v praslovanskej podobe Gron vznikol, potrápilo viacerých vedcov tak, ako to bolo pri výkladoch vodopisných názvov.

Bol napríklad pokus názov vyložiť z ilýrsko-panónskeho adjektíva granuaa vo význame vlhký, presýtený vodou, prenesene tok s hojnosťou vody, prípadne z keltského granve, **rieka** porastená trávou. Boli aj pokusy vyložiť názov zo slovanských slov, napríklad z apelatív hrana, hranica, ochrana, hrom a podobne. Najnovšie sa vyslovil názor, že názov rieky Hron je predslovanský.

Ak sa prihliadne na motiváciu vzniku názvu Hron prírodného charakteru, najbližšie realite sú dva výklady, ktoré predpokladajú, že názov Hron v praslovanskom znení Gronü vznikol z germánsko-kvádskeho apelatíva gran – s významom smrek, smrekový porast. Podľa týchto výkladov motiváciou vzniku názvu bolo, že **rieka** Hron pôvodne pretekala smrekovým porastom. To zodpovedá realite najmä horného toku rieky. V slovanskom prostredí po prevzatí od zvyškov germánskych Kvádov sa pôvodná forma Gran – zmenila na Gron a podľa zákonitostí vývinu praslovenčiny koncový jer (b) v 10. storočí zanikol a v 12. storočí sa uskutočnila zmena g na h a tak z psl. znenia Gronü vzniklo dnešné znenie Hron.

V oficiálnych stredovekých kanceláriách pod vplyvom latinčiny alebo maďarčiny sa staršie podoby názvu typu Gran, Grana, Gron, Goron používali dlhšie. Na záver tejto úvahy môžeme len zopakovať, že reč, ktorá poskytla slovo na pomenovanie Hrona, bola reč germánskych Kvádov. Je tu aj argument mimojazykový. Boli to Kvádi, čo práve v priestoroch dolného Hrona spolu s Markomanmi čelili náporu posádok rímskych légii a hoci utrpeli porážku, ďalšie

storočia svedčia, že všetci sa tejto zeme nevzdali. Od tých, ktorí zostali, názov v podobe Gron prevzali novoprisídlenci, naši staroslovenskí predkovia. Aj také sú cesty dnes už so samozrejmosťou používaných pomenovaní.

Foto: ilustračné

Zdroj - Permon.eu

[Späť na obsah](#)

2.2. Pod Tatrami budú toky plné rýb: Tisíce násad si našlo vo vode svoj nový domov

[poprad.dnes24.sk; 16/05/2016; Martin Sýkora ; Zaradenie: Poprad]

<http://poprad.dnes24.sk/pod-tatrami-budu-toky-plne-ryb-tisice-nasad-si-naslo-vo-vode-svoj-novy-domov-238045>

Drobné vodné toky v TANAPe a PIENAPe sú zarybnené. Každoročná akcia prináša ekosystému svoje ovocie.

Pracovníci Strediska genofondu rýb Východná Štátnych lesov TANAPu vypustili do tatranských vôd viac ako 60-tisíc kusov násad pstruha potočného. Robia tak každoročne predovšetkým kvôli udržaniu populácie pôvodného druhu potočných rýb vyskytujúcich sa v tejto oblasti a kvôli z roka na rok narastajúcemu počtu vydier, bocianov a volaviek v území oboch národných parkov, pre ktoré sú ryby súčasťou ich potravy.

"Ryby v tatranských vodách majú dostatok prirodzenej potravy, ale počas života sa dostávajú s prívalovou vodou aj do nižších polôh **povodia** Oravy, **Váhu**, Popradu a Dunajca. Takže ulovené ryby v týchto rybárskych revíroch veľmi často začali svoju životnú púť práve v tatranských prameňoch, kde prežili svoje ranné detstvo," poznamenáva Peter Kriššák, vedúci Strediska genofondu rýb Východná.

Prvé pstruhy potočné vypustili do vôd tatranských tokov na Orave a potom postupne v ďalších deviatich lokalitách ochranných obvodov od Podbanského až po Tatranskú Javorinu a Červený Kláštor. V Stredisku genofondu rýb Východná Štátnych lesov TANAPu chovajú násady piatich druhov rýb – pstruha potočného, pstruha dúhového, lipňa tymiánového, sivoňa potočného a hlavátky poddunajskej.

Každoročne približne dve tretiny z novo odchovanej populácie všetkých druhov rýb použijú na zarybňovanie drobných vodných tokov v Tatranskom národnom parku a Pieninskom národnom parku. Časť z nich sa predá záujemcom v podobe násad na zarybňovanie lovných revírov a rybníkov mimo oboch národných parkov. Pstruh potočný a pstruh dúhový sa chová v rybníkoch Strediska genofondu rýb vo Východnej aj na konzumný predaj.

Zdroj - TASR

[Späť na obsah](#)

2.3. Hlavné mesto pripravuje na Zemníku komentovanú prechádzku

[bratislava.dnes24.sk; 16/05/2016; TASR ; Zaradenie: Bratislava]

<http://bratislava.dnes24.sk/hlavne-mesto-pripravuje-na-zemniku-komentovanu-prechadzku-237236>

Hlavné mesto SR pripravuje komentovanú prechádzku na Zemníku v mestskej časti Jarovce. Cieľom akcie je oboznámiť verejnosť s lokalitou, jej históriou, ale aj plánmi do budúcnosti.

Trasa prechádzky bude mať dĺžku približne štyri kilometre a v rámci nej odborníci priblížia záujemcom základné informácie o území, predstavia Zemník ako Národné centrum pre rýchlostnú kanoistiku a veslovanie, ako rybársky revír, ale aj ako súčasť chráneného vtáčieho územia Dunajské luhy.

Prehliadka sa začína 17. mája od 16.00 hodine

"Zemník je jazero medzi Jarovským ramenom a Dunajom. Nachádza sa v katastri mestskej časti Jarovce. Vzniklo ťažbou štrku hlavne pri výstavbe **vodného diela Gabčíkovo**," priblížila hovorkyňa Bratislavy Ivana Skokanová.

Jazero bolo vybudované do takých rozmerov, aby spĺňalo požiadavky na prevádzku dvoch olympijských športov – veslovania a rýchlostnej kanoistiky. "Na tieto športy je však zatiaľ využívané iba príležitostne," podotkla hovorkyňa.

Komentovaná prechádzka je organizovaná ako súčasť medzinárodného projektu OIKONET, do ktorého je hlavné mesto zapojené. Viac informácií o tejto akcii môže verejnosť nájsť na webovej stránke mesta.

Zdroj - TASR

[Späť na obsah](#)

2.4. Areál prírodnej vodnej nádrže Delňa zničili vandali

[korzar.sme.sk; 16/05/2016; sita, r ; Zaradenie: Spravodajstvo]

<http://presov.korzar.sme.sk/c/8189321/areal-prirodnej-vodnej-nadrze-delna-znicili-vandali.html>

Neznámi vandali poškodili budovu a zmarili prácu tých, ktorí **vodnú nádrž** momentálne čistia.

PREŠOV. Počas víkendu zatiaľ neznámi vandali vnikli do areálu prírodnej **vodnej nádrže** Delňa v Prešove. Poškodili pritom oplotenie areálu i budovu v časti Rusalka, kde vykopli dvere a rozbili okná. Informovala o tom hovorkyňa mesta Prešov Veronika Kmetóny-Gazdová.

Dodala, že okrem toho vandali otvorili stavidlo a pustili vodu do **nádrže**, čím zmarili prácu stoviek ľudí, ktorí v týchto dňoch pracovali na jej čistení od naneseného bahna a na príprave utesňovania dna, keďže letná sezóna sa nezadržateľne blíži.

"Prípád už vyšetruje polícia, správca pritom vyčísľuje spôsobené škody. Areál Delne bude pod drobnohľadom príslušníkov mestskej polície," uviedla Kmetóny-Gazdová.

Areál pripravujú na sezónu

Podľa hovorkyne je paradoxné, že areál Delne si vandali vybrali za svoj cieľ práve v čase, keď ho správca pripravuje na novú sezónu.

Areál aktuálne prechádza dôkladným čistením a prípravou na montáž unikátnej technológie, pomocou ktorej sa v **nádrži** má zabezpečiť zdravotne bezchybná voda.

"V prípade, že ide o sabotáž, je to viac ako smutné, keďže v našom záujme je sprístupniť vodnú plochu po rokoch aj na kúpanie," zdôraznila primátorka Andrea Turčanová (KDH), ktorá zároveň vyzvala občanov, aby si všímali okolie a zabránili tak podobným činom, ktoré poškodzujú majetok všetkých Prešovčanov.

-END

[Späť na obsah](#)

2.5. Prielom Hornádu budú môcť splavovať vodáci, ochranári s tým nesúhlasia

[aktuality.sk; 16/05/2016; TASR ; Zaradenie: Cestovanie]

<http://cestovanie.aktuality.sk/clanok/20224/prielom-hornadu-budu-moct-splavovat-vodaci-ochranari-s-tym-nesuhlasia/>

15:40

Kajakári opúšťajú prístavisko Hrabušovský Mlyn na **rieke** Hornád počas slávnostného otvorenia splavovania Prielomu Hornádu v Národnom parku Slovenský raj v Hrabušiciach 10. mája 2016.

Zdroj - TASR - Oliver Ondráš

Po 30 rokoch obnovili splavovanie rieky Hornádu v Národnom parku Slovenský raj. Vodáci si tak môžu opäť užiť takmer 12 kilometrový úsek, pretekajúci kaňonom Hornádu z Hrabušíc do Čingova. Ochránári však s touto akciou nesúhlasia.

Pred začiatkom letnej turistickej sezóny v Národnom parku Slovenskýraj po 30 rokoch obnovili splavovanie Hornádu.

Splav organizačne zastrešuje Správa Národného parku Slovenský raj. "**Rieka** sa môže splavovať od 1. mája do 31. októbra, avšak na nástupnom mieste na Hrabušickom mýte musí mať hladina Hornádu najmenej 70 cm, aby vodáci nemuseli lode v prielome prenášať. Ak je voda na 110 cm, splav uzatvárame," objasnil riaditeľ Správy Národného parku Slovenský raj Tomáš Dražil.

Denne bude môcť korytom Hornádu preplávať maximálne 70 plavidiel. Splav je spolatnený, peniaze ochranári použijú na čistenie od odpadov a prerezávanie stromov. Podľa Dražila v prípade nelegálneho splavovania Prielomu Hornádu bude udelená pokuta do výšky 66 eur.

Pracovníci národného parku chceli so splavom začať už v priebehu minulého roka. Nepodarilo sa to najmä pre nízku hladinu vody.

"Neumožnila nám to príroda. Jeseň bola suchá a spodná hranica 70 cm vody v Hornáde sa nedosiahla. Spodný limit je dôležitý z toho aspektu, aby nedochádzalo k prenášaniam lodiek. Chceme, aby človek nastúpil na Hrabušickom mýte a vystúpil až na Čingove," povedal Dražil.

"Štátna ochrana prírody bola proti aktivitám chráneného územia. My sme to však prehodnotili a povedali sme, že takéto aktivity budeme robiť vo všetkých chránených územiach," uviedol generálny riaditeľ Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky Milan Boroš.

Prielom Hornádu je zaradený do najprísnejšej ochrany. "V národnej prírodnej rezervácii hniezdi už posledný pár orlov kriklavých, dolný tok je prelovovaný bocianom čiernym. Ten tu loví ryby, aby mohol nakrmiť mláďatá, čiže sú tu vzácne druhy živočíchov. Aktivita, ktorá je hlučná a adrenalínová, spôsobí vyrušovanie a podmienky pre život týchto vzácnych chránených živočíchov zaniknú," dodal Bedřich Hájek zo Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny Slovenskej republiky, podľa ktorého by sa splavovať malo v inom území parku, kde nie je vyhlásená najprísnejšia ochrana prírody.

Foto: TASR

[Späť na obsah](#)

2.6. Vandali na vodnej nádrži Delňa

[Rádio Slovensko, 20:00; Správy; 16/05/2016; Jana Belovičová; Zaradenie: z domova]

Jana Belovičová, moderátorka: "Vandali vyčíňali v areáli prírodnej **vodnej nádrže** Delňa v Prešove, na ktorú sa domáci v lete chodia sliť. Poškodili oplotenie, aj jednu z budov, na ktorej vykoplí dvere a rozbili okná. Hovorkyňa radnice Veronika Gazdová."

Veronika Gazdová, hovorkyňa Prešova: "Okrem toho otvorili stavidlo a pustili vodu do **nádrže**, čím zmarili prácu stoviek ľudí, ktorí v týchto dňoch pracovali na jej čistení od naneseného bahna a na príprave utesňovania dna. Prípud už vyšetruje polícia. Správca v týchto chvíľach vyčísluje spôsobené škody. Areál však bude pod drobnohľadom príslušníkom mestskej polície."

[Späť na obsah](#)

2.7. Nádej na život bez záplav

[TA3, 12:00; Žurnál; 16/05/2016; Jozef Slivenský]

Natália Fónod Babincová, moderátorka: "Popradská mestská časť Stráže ustavične trpí záplavami, je v akomsi lieviku uprostred okolitých polí. Navyše sú domy v tejto časti mesta napojené na historickú kanalizáciu, ktorá jednoducho nevládze vodu odvádzať. Obyvatelia Stráží radnicu žiadajú, aby problém už raz a navždy vyriešila."

Jozef Slivenský, reportér TA 3: "Voda na popradskú mestskú časť Stráže útočí spravidla z dvoch frontov, z nenápadného **potoka**, ktorý sa však dokáže zmeniť na dravú riekku, a z okolitých polí, tie fungujú ako lievik a všetku vodu, ktorá na nich počas zrážok dopadne, zvedú rovno k rodinným domom."

Obyvatelia: "Niekedy boli také medze, tí starí ľudia mali tie medze. Oni tie medze zrušili a tým pádom voda už ide."

"Ja nevidím riešenie, pretože všetky tie, čo zvädzalo vodu, to je všetko zrušené."

Jozef Slivenský: "Prebytočná voda však z popradskej mestskej časti Stráže nemá kam odtečť, kanalizácia sa rýchlo zapchá a jej správcom od nej chýba akákoľvek dokumentácia. Naposledy prišla **povodeň** do Stráží presne pred rokom. Vôbec to však nebolo prvýkrát, v očiach miestnych obyvateľov sa odrážalo zúfalstvo."

(začiatok archívneho záznamu z 20.5.2015)

Obyvatelia: "Je tam chyba, že sa to neriešilo skôr. To je toho dôsledok, čo sa deje teraz, hej."

"Boli tu aj kompetentní mesta pred niekoľkými rokmi, pozerali sa na ten **potok**, ale stále je to plné."

Igor Wzoš, viceprimátor Popradu: "Táto voda tu bola pred tromi, štyrmi rokmi a je tu opäť a možno sa toho dožijeme zase."

(koniec archívneho záznamu z 20.5.2015)

Jozef Slivenský: "Tak rýchlo, ako voda popradskú mestskú časť Stráže zaleje, dokáže aj odtečť, zanechá však zvyčajne veľké škody. Len čo ich miestni odstránia, prepadnú ich obavy z nasledujúceho silného dažďa. Takto sa to ďalej nedá, tvrdia Strážania."

Obyvatelia: "By malo to mesto riešiť, lebo predsa to nikdy sa nestávalo jak teraz."

"Nás tu každý rok zaplavuje."

"Mali by niečo tu podniknúť, nejaké opatrenia."

Jozef Švagerko, primátor Popradu: "V územnom pláne, ktorý teraz riešime, takú generálnu zmenu v Poprade, máme naplánované retenčnú **nádrž** smerom od Hozelca a smerom zo severovýchodu je to taký ochranný val, ktorý by mal vodu odviezť a tým ochrániť Stráže."

Jozef Slivenský: "Územný plán v Poprade zmenia na jeseň, podľa optimistického scenára sa obyvatelia mestskej časti Stráže nebudú musieť báť **povodní** už v roku 2017."

[Späť na obsah](#)

2.8. Nádej na život bez záplav

[TA3, 18:30; Hlavné správy; 16/05/2016; Jozef Slivenský]

Zuzana Závodská, moderátorka: "Popradská mestská časť Stráže ustavične trpí záplavami, je v akomsi lieviku uprostred okolitých polí. Navyše sú domy v tejto časti mesta napojené na historickú kanalizáciu, ktorá jednoducho nestíha vodu odvádzať. Obyvatelia Stráží radnicu žiadajú, aby problém už raz a navždy vyriešila."

Jozef Slivenský, reportér TA 3: "Voda na popradskú mestskú časť Stráže útočí spravidla z dvoch frontov, z nenápadného **potoka**, ktorý sa však dokáže zmeniť na dravú riekku, a z okolitých polí, tie fungujú ako lievik a všetku vodu, ktorá na nich počas zrážok dopadne, zvedú rovno k rodinným domom."

Obyvatelia: "Niekedy boli také medze, tí starí ľudia mali tie medze. Oni tie medze zrušili a tým pádom voda už ide."

"Ja nevidím riešenie, pretože všetky tie, čo zvädzalo vodu, to je všetko zrušené."

Jozef Slivenský: "Prebytočná voda však z popradskej mestskej časti Stráže nemá kam odtiecť, kanalizácia sa rýchlo zapchá a jej správcom od nej chýba akákoľvek dokumentácia. Naposledy prišla **povodeň** do Stráží presne pred rokom. Vôbec to však nebolo prvýkrát, v očiach miestnych obyvateľov sa odrážalo zúfalstvo."

(začiatok archívneho záznamu z 20.5.2015)

Obyvatelia: "Je tam chyba, že sa to neriešilo skôr. To je toho dôsledok, čo sa deje teraz, hej."

"Boli tu aj kompetentní mesta pred niekoľkými rokmi, pozerali sa na ten **potok**, ale stále je to plné."

Igor Wzoš, viceprimátor Popradu: "Táto voda tu bola pred tromi, štyrmi rokmi a je tu opäť a možno sa toho dožijeme zase."

(koniec archívneho záznamu z 20.5.2015)

Jozef Slivenský: "Tak rýchlo, ako voda popradskú mestskú časť Stráže zaleje, dokáže aj odtečť, zanechá však zvyčajne veľké škody. Len čo ich miestni odstránia, prepadnú ich obavy z nasledujúceho silného dažďa. Takto sa to ďalej nedá, tvrdia Strážania."

Obyvatelia: "By malo to mesto riešiť, lebo predsa to nikdy sa nestávalo jak teraz."

"Nás tu každý rok zaplavuje."

"Mali by niečo tu podniknúť, nejaké opatrenia."

Jozef Švagerko, primátor Popradu: "V územnom pláne, ktorý teraz riešime, takú generálnu zmenu v Poprade, máme naplánované retenčnú **nádrž** smerom od Hozelca a smerom zo severovýchodu je to taký ochranný val, ktorý by mal vodu odviezť a tým ochrániť Stráže."

Jozef Slivenský: "Územný plán v Poprade zmenia na jeseň, podľa optimistického scenára sa obyvatelia mestskej časti Stráže nebudú musieť báť **povodní** už v roku 2017."

[Späť na obsah](#)

2.9. Plávajúci pomník BRATISLAVSKÉHO ROBINSONA

[Slovenka; 19/2016; 17/05/2016; s.: 82,83; PETER VALO ; Zaradenie: ZAUJALO NÁS]

Je to len výplod šikovnej fantázie s puncom dobrodružnej histórie, alebo malo Slovensko naozaj svojho Robinsona?

Pred viac ako dvadsiatimi rokmi bolo Jarovské rameno sústavou jazier obrastenou náletovými drevinami, ktoré sa v čase nízkych vôd menili na bariny. Na dne sa ukladalo bahno, vytvárajúce bahenný plyn. Ak voda klesla ešte viac a kanály, ktoré jazerá spájali s **riekou**, vyschli, vyplávali na hladinu tisíce udusených rýb. Po dostavaní **Vodného diela Gabčíkovo** tu vznikol vodácky raj. Ak z hlavného toku Dunaja zabočíte do zátoky plnej lodí a hausbótov, privíta vás plávajúca tabuľa s nápisom: „VITAJTE V ZÁTOKE KAROLA JETTINGA. Prosíme, plavbu spomaľte, nevytvárajte vlny. Ďakujú hausbotéri, majitelia plavidiel, rybári, veslári, rastliny, plavci, ryby, vtáky a bobry." Zátoku tohto mena nenájdete na nijakej mape, nuž si položíte otázku: Kto to bol Karol Jetting?

BIZARNÁ MANŽELSKÁ DVOJICA

Odpoveď nájdete o nejakú stovku metrov ďalej, keď sa budete plaviť okolo člna s nápisom „KAROL JETTING 1730 - 1770 BRATISLAVSKÝ ROBINSON“. Je zakotvený pred hausbótom zanieteného vodáka, obyvateľa tramskej osady Liberty Jula Chudíka. Objavil ho vo februári roku 2011, keď sa Dunajom privalila veľká voda. Keď začala klesať, uvidel pri ústí do Jarovskej zátoky starý mahagónový čln. Predtým bol plachetnicou z kategórie „pirát“ a tvarom pripomínal loďky z filmov o starých pirátoch. Julo si spomenul na Karola Jettinga, ktorý vstúpil do dejín ako bratislavský Robinson. Pomyslel si, že by čln mohol poslúžiť ako plávajúci pamätník nášmu moreplavcovi. S kamarátmi ho opravili a posadili naň figurínu, ktorú získali z filmu. Priložili k nej truhlicu, veľký lampáš a čln zakotvili v zátoke. O rok neskôr, pri príležitosti Jettingových 283. narodenín, premenovali túto časť Jarovského ramena na Zátoku Karola Jettinga. Aby moreplavcovi nebolo smutno, posadili k nemu kostru v svadobných šatách, ktorú pokrstili Jenny, a usporiadali svadbu, ako sa patrí. Pred každou zimou vyťahovali plávajúci pomník z vody, aby ho nerozdrvili ľady. Tejto jari sa im zdal ošumelý. Julovi priatelia urobili zbierku a obliekli dvojicu do skutočných kostýmov, aké prináležia ich dobe. Bizarná manželská dvojica vzbudzuje pozornosť. Výzorom síce evokuje povesti o bludnom Holanďanovi či hororové postavičky z filmov o pirátoch z Karibiku, ale tí, čo ichvidia, sa začnú zaujímať o Jettingov príbeh.

ZA SLÁVU VĎAČÍ KNIHE

Julo Chudík im porozpráva, že sa narodil v Bratislave 13. septembra 1730, rok pred smrťou spisovateľa Daniela Defoea, autora svetoznámeho románu Robinson Crusoe. Jettingovi zabezpečila nesmrteľnosť knižka Der ungarische Robinson, oder Schicksale und wunderbare Abentheuer Karls Jetting (1797), ktorá vyšla šesť rokov po jeho smrti vo Viedni. Bestseller neznáameho autora spôsobil, že mestská rada dala po polstoročí postaviť slávnemu rodákovi pomník. V našich časoch jeho príbeh spracoval najprv Rudo Olšinický v knihe Bratislavský Robinson (1959) a neskôr Viliam Apfel v knižke Tajomstvo stratených hrobov: Príbehy ktoré sa nedostali do učebníc dejepisu (1996). Karol Jetting sa narodil v rodine zámočnického majstra. Študoval na gymnáziu. Po otcovej smrti ostal bez prostriedkov a odsťahoval sa do Viedne k strýkovi, ktorý ho zamestnal ako pisára u advokáta Johna Müllera. Fiškál pochybnej povesti sa dostal do konfliktu so zákonom. Karol nečakal, kým ho zavrú spolu s ním, a ušiel do rodného mesta. V Bratislave sa stretol s anglickým bankárom Johnom Goldsmithom, ktorého šikovný mladík nadchol a vzal ho so sebou do Londýna, kde sa zamiloval do Jenny Brownovej. Bankár, ktorý bol dobre zapísaný v najvyšších kruhoch, vybavil pre Jettinga cestu do Senegalu. Loď Delfín však stroskotala 16. januára 1753 pri africkom pobreží a väčšina posádky zahynula. Jettinga zajali domorodci, ktorým musel slúžiť ako otrok. Černosi ho neskôr predali Arabom a tí ho odviekli na trh otrokov. Karol Jetting mal šťastie, lebo ho vykúpil anglický konzul. Do Londýna sa vrátil so slávou. Prijali ho dokonca aj na kráľovskom dvore a kráľ Juraj II. ho vymenoval za konzula v Marseille. Ani jeho cesta do Francúzska nemala šťastný koniec. Počas plavby jeho loď Severná hviezda prepadli korzickí piráti a Karol sa opäť ocitol na trhu otrokov v Tunise. Predali ho ako veslára na pirátsku galeju, ktorú potopila maltská vojenská loď. Karol Jetting s vypätím posledných síl doplával na neznámy ostrov, ale namiesto pomoci našiel len zvyšky obetí pirátskych zločinov. Živého človeka uvidel až po troch rokoch. Bol ním kapitán Chambert, ktorého tu vysadila vzbúrená posádka. Bol to práve on, kto priviezol Jettinga znova do Anglicka, odkiaľ sa vrátil do rodného mesta, kde zomrel v roku 1790.

V BRATISLAVE NEMÁ ANI ULICU

Je to zvláštne, že po slávnom rodákovi v Bratislave nepomenovali nijakú ulicu. Jeho pompézny, ale ošarpaný pomník stojí dodnes na Ondrejskom cintoríne. Na spodku sa zachoval zle čitateľný nemecký nápis: „ Zur Erinnerung an den in diesem Friedhof ruhenden Karl Jetting, den Pressburger Robinson.“ (Na pamiatku Karola Jettinga, bratislavského Robinsona, ktorý odpočíva na tomto cintoríne.) Ako pomník vyzeral v čase, keď ho postavili, nevieme. Je na ňom silueta trojstĺžníka. Koráb pláva v čiernej mastnej mazanici. Aké sošky stáli kedysi vo výklenkoch na vrchole mohyly, to netuší nik. Jetting to ani dnes nemá ľahké. Niektorí autori jeho príbeh spochybňujú. Ale to je už pre nás typické. Keď postavíme sochu Svätopluka, nájde sa odkundes, ktorý bude o dušu dokazovať, že nebol kráľ. Prečo by nespochybnili bratislavského Robinsona? Angličania sú oveľa veľkorysejší. S pietou navštevujú na londýnskej Baker Street dom detektíva Sherlocka Holmesa, ktorého si vymyslel Sir Arthur Conan Doyle. Som si istý, že keby bol bratislavský Robinson Angličan, Francúz alebo Američan, určite by podľa jeho príbehu nakrútili niekoľko filmov. V Zátoka Karola Jettinga sa dozvieme o bratislavskom Robinsonovi oveľa viac ako zo strohého záznamu na cintorínskej informačnej tabuli. Okolo jeho „lode“ sa preplavia denne stovky člnov a legendárny moreplavec ožíva medzi svojimi. Julo Chudík a ďalší priatelia bratislavského Robinsona usilovne pátrajú po starších zobrazeniach jeho pomníka na Ondrejskom cintoríne. Radi by prispeli k jeho renovácii.

PETER VALO, foto: autor

Foto:

Tu sa začína Zátoka Karola Jettinga

Julo Chudík upravuje Karola a Jenny pred prezlečením do historických kostýmov

Schátraný pomník na Ondrejskom cintoríne

[Späť na obsah](#)

2.10. Chcú kompenzáciu a ďalšiu križovatku

[Zvolensko-podpoľianske noviny; 19/2016; 17/05/2016; s.: 6; (TASR) ; Zaradenie: SPRAVODAJSTVO/PO STOPÁCH HISTÓRIE]

Pokračovanie R2 počíta s mimoúrovňovými križovatkami len na začiatku a na konci, teda v Kriváni a pri Lučenci.

MÝTNA. Výstavbu mimoúrovňovej križovatky a finančnú kompenzáciu vo výške jedného milióna eur vzhľadom na obmedzenia a zníženie kvality života pri výstavbe ďalšieho úseku rýchlostnej cesty R2 žiada od štátu samospráva obce Mýtne v okrese Lučenec. Pre TASR to uviedol starosta Pavel Greksa počas verejného pracovného stretnutia predstaviteľov miestnych samospráv a zástupcov Banskobystrického samosprávneho kraja.

"Požadujeme, aby vláda jasne povedala, že sa v roku 2017 začne výstavba úseku R2 Kriváň-Lovinobaňa a pomenovala, odkiaľ sa na to získajú finančné prostriedky. Doposiaľ totiž každá odpoveď znela, že financie nie sú a ministerstvo

dopravy hľadá zdroje financovania," uviedol starosta, ktorý však osobne neverí, že sa v budúcom roku s výstavbou začne.

"Už desať rokov počúvam od predstaviteľov štátu, že ďalší rok sa začne stavať," dodal.

Samospráva zároveň požaduje zmenu v projektovej dokumentácii predmetného úseku. Ten je naplánovaný v dĺžke približne 22,5 kilometra a s výstavbou mimoúrovňových križovatiek sa počíta jedine na jeho začiatku a konci. Takéto riešenie však podľa Greksu neumožní dostatočný rozvoj tamojšej oblasti, a preto navrhujú pridať na R2 ďalšiu križovátku s privádzačom medzi Mýtnou a Divínom. "Je to dôležité nielen pre celý región, hlavne pre západný Novohrad. Máme tu krásne vrchy a prírodu, dedinu Divín s historickými pamiatkami, **priehradu** Ružiná a vybudovaním križovatky by sme mohli okrem iného začať viac rozvíjať cestovný ruch," zdôraznil.

"Určite by bolo výhodné, keby sme mali vjazd a výjazd na rýchlostnú cestu aj priamo tu a nielen v Kriváni či pri Lučenci, keďže je to dlhý úsek," dodal Peter Čeman, starosta neďalekej obce Tuhár.

Tretou požiadavkou Mýtnej je finančná kompenzácia za dočasné zníženie pohodlia a kvality života obyvateľov počas výstavby R2. "Peniaze chceme využiť na výstavbu prírodného amfiteátra, ktorý má byť zriadený v kameňolome v susedstve obce, kde sa v súčasnosti ťaží kameň na výstavbu aktuálne stavaného úseku R2," vysvetlil starosta.

Na aktuálnom pracovnom stretnutí chceli zástupcom Národnej diaľničnej spoločnosti predostrieť svoje požiadavky a objasniť im ich dôvody. "Keďže sa stretnutia nezúčastnili a ospravedlnili sa aj pracovníci ministerstva dopravy, nemali sme s kým viesť dialóg," konštatoval Greksa.

(TASR)

[Späť na obsah](#)

2.11. Región zamorili roje lietajúceho hmyzu

[Liptovské noviny; 19/2016; 17/05/2016; s.: 1; MIRO GEJDOŠ ; Zaradenie: Titulná strana]

V posledných dňoch sa v okolí riek a **potokov** vyskytuje obrovské množstvo lietajúceho hmyzu. Ide o potočníka, ktorý je neškodný, ale svojimi veľkými kolóniami obťažuje množstvo ľudí a domácností.

LIPTOV. Potočníky sú vodné organizmy. Ich larvy sa vyvíjajú vo vode rok a viac. Následne sa masovo roja, pária a kladú do vody vajíčka. Ich životnosť je len niekoľko týždňov. Sú významnou zložkou potravy pre veľa hmyzožravých živočíchov od väčšieho hmyzu cez ryby až po rôzne druhy vtákov a netopierov.

Existuje veľké množstvo druhov potočníkov a žijú v každej tečúcej vode. Počas dňa sedia na stromoch popri vode a podvečer vylietavajú, aby sa nakrmili šťavou z rastlín. Prijímajú málo potravy, lebo majú zakrpatené ústa.

Darí sa im vďaka kanalizácii Potočník žije len niekoľko týždňov. Jeho zvýšené množstvo je pre toto ročné obdobie normálne, hoci to vyzerá tak, že sa premnožil.

"Vždy sa masovo rojili, aj keď možno nie v takom hojnom počte ako teraz. Je to aj kvôli tomu, že sa postupne budujú kanalizácie v obciach a kvalita vody sa zlepšuje. Vďaka tomu ich prežije viac," vysvetlila zooložička Národného parku Veľká Fatra Mária Apfelová.

"Ekosystém sa s tým rýchlo vyrovná, lebo vďaka väčšiemu množstvu potočníkov budú mať viac potravy aj iné živočíchy, ktorým sa bude lepšie dariť," dodala.

V krátkej dobe sa vytratia Hmyz tohto druhu má mäkké telo a chýbajú mu obranné mechanizmy. Je neškodný, pretože nehryzie ani neštípe. Je ľahkou obeťou iných živočíchov. Ak chce prežiť, musí sa rozmnožovať v obrovských množstvách.

Ľudí nijako neohrozujú. Jediným negatívom je, že nás obťažujú popri riekach a vlietajú aj do domácností, ktoré sa nachádzajú blízko nich. Aj vodiči, ktorí prejdú cez roj, musia auto vyčistiť. V krátkej dobe však postupne vymiznú.

MIRO GEJDOŠ

[Späť na obsah](#)

2.12. Tento máj je vraj nenormálne normálny

[Banskobystrické noviny; 19/2016; 17/05/2016; s.: 9; ROMAN CUPRIK ; Zaradenie: SPRAVODAJSTVO/INZERCIA]

Tvrdia to klimatológovia. Leto nás však môže zaskočiť extrémami.

SLOVENSKO.

Sneh topiaci sa vo februári, mimoriadne suché leto a teplotné výkyvy v zime, počas ktorých zomierali turisti v Tatrách. Klimatológovia označili minulý rok za nenormálny a varujú, že sa môže zopakovať. Štandardné počasie počas roku je na Slovensku také, že sa pravidelne striedajú zrážky s teplejšími a suchšími obdobiami, tvrdí klimatológ Pavol Faško zo Slovenského hydrometeorologického ústavu. Ak táto výmena neprebíha pravidelne a v kratších intervaloch, tak z toho môžu podľa neho vzniknúť problémy ako v minulom roku. "Nedá sa to povedať jednoznačne, ale predchádzajúci vývoj ukazuje, že sa riziká môžu naplniť. Ľudia, ktorí sú odkázaní na vodu z rezervoárov, by sa mali nachystať na situáciu, že jej nebude dosť," povedal Faško.

Výnimočná jar

Tento rok hydrometeorologický ústav zaznamenal ešte menej snehu ako vlani, čo ovplyvnilo aj objem povrchovej vody, tvrdí hydrologička Zuzana Danáčová, ktorá v ústave pracuje. Začiatkom januára bol sneh na svahoch Vysokých Tatier tvrdý a zľadovatený, čo spôsobovalo časté pošmyknutia turistov. Z hydrometeorologického hľadiska bola však táto situácia pozitívna, pretože sa spomalilo topenie snehu. Vo februári začalo potom výdatne pršať, čo spôsobilo, že toky šli nad priemery. Dokonca sa podľa Danáčovej vyskytli aj povodňové situácie, ale neboli výrazné. V marci boli hodnoty zrážok zase podpriemerné, tak ako sa to v poslednom období zvyčajne deje. "My sme zvyknutí, že maximálne hodnoty máme v marci, ale tento rok sme ich mali vo februári, čiže sme sa o mesiac posunuli a uvidíme, či sa budeme posúvať aj v budúcich mesiacoch," povedala Danáčová. Či výkyvy počasia budú také výrazné aj tento rok, sa podľa odborníkov ukáže až o niekoľko týždňov. Na konci apríla sa ochladilo a tento stav trvá už tri týždne. O chvíľu sa však oteplí, pršať môže menej a začne sa prejavovať nedostatok vlahy, tvrdí Faško. "Súčasnú podmienku sú na máj až príliš normálne, možno sme si už aj zvykli, že by malo byť teplejšie," povedal Faško. Počasie je tento rok podobné ako vlani s výnimkou daždivého februára a z hľadiska sucha by to nemalo byť horšie ako minulý rok, tvrdí Danáčová. "Nejaké predpovede budúcich problémov máme, ale nerada by som potvrdila, že bude sucho, takéto vyhlásenie sú predčasné," povedala.

Sucho sa stáva problémom

Doterajšie štúdie a predpoklady ukazujú, že so suchom môže mať v budúcnosti problém najmä juh Slovenska, ale aj Záhorska nížina, kde sú piesčité pôdy. "Neznamená to však, že sa závažné sucho nemôže vyskytovať aj v Podtatranskej kotline, kde sa intenzívnejšie rozvíja poľnohospodárstvo," povedala klimatologička Lívia Labudová. Hydrometeorologický ústav preto vlani začal pilotne monitorovať sucho v dvoch nížinách, v súčasnosti je to už celé Slovensko. Ústav zároveň pripravuje aj monitoring hydrologického sucha, čiže meranie poklesu hladiny vôd. Pomôcť to má najmä záhradkárom a poľnohospodárom, ktorí sa na nepriaznivé počasie budú môcť pripraviť. Šéf ústavu Martin Benko nevyhlásil, že časom by mohol ústav pred suchom vydávať aj varovania. "Narozdiel od extrémnych krátkodobých javov ako víchrice či **povodne**, sa sucho vyvíja pomalšie až nenápadne, ale to neznamená, že nemôže mať rovnaký negatívny dopad ako veľké množstvo zrážok," povedal Benko.

ROMAN CUPRIK

[Späť na obsah](#)

2.13. Porucha odstavila Dobšínú a jej obyvateľov od pitnej vody

[Korzár; 114/2016; 17/05/2016; s.: 3; pas ; Zaradenie: Rožňavský]

V rómskej osade pri vjazde do Dobšinej žijú miestni Rómovia, aj vlastnou vinou, bez pitnej vody už dlhých 12 rokov. Život bez pitnej vody takmer na dva dni si nedobrovoľne vyskúšali všetci Dobšínčania.

DOBŠINÁ. Dobšiná už od ranných hodín utorka 10. mája riešila problém s miestnym vodovodným potrubím. Porucha spôsobila výpadok pitnej vody v meste, obyvatelia Dobšinej tak ostali odkázaní na pitnú vodu kúpenú z obchodov a cisterien zabezpečených od Východoslovenských vodární.

Pili vodu z cisterien

Dôchodkyňu Kristínu Valentínovú zo sídliska Rozkvet sme stretli v stredu poobede priamo pri cisterne spolu s ďalšími ľuďmi, ktorí sa k cisterne postupne schádzali. Dobšínčania prácu vodárov v zásobovaní vodou chvália, poťažovali sa však na nie úplne čistú vodu tečúcu z pristavenej cisterny. "Voda z prvej cisterny tiekla čistá, ale teraz čo doniesli, tak nie je úplne čistá, na spodku ako keby boli usadeniny," hovorí pani Kristína. Obyvatelia sídliska hovoria, že podobný dlhotrvajúci výpadok vody v minulosti nemali. Mesto Dobšínčanov o aktuálnom stave výpadku pravidelne informuje prostredníctvom rozhlasu. "Vravia, že ide o veľkú poruchu a nevedia to zatiaľ odstrániť. Počula som, že zasadajú v meste aj odborníci a snažia sa to riešiť. Nálada je medzi ľuďmi zlá, hlavne je problém s toaletou. Vedrom si nosíme vodu z **potoka**, ale tá smrdí. Na pitie si z obchodu kupujeme minerálky," dodala pani Kristína. Dodala, že podľa toho, čo vraveli v rozhlase, ide o problém úniku vody a slabého tlaku v potrubí. "Dnes vraveli, že na zimnej ulici by to malo byť, ale stále to nejde. Ja si vodu dám do vedra a vynášam si ju až na ôsme poschodie v bloku," dodala obyvateľka sídliska.

Poruchu opravili po dvoch dňoch

Vážnosť poruchy potvrdil aj primátor mesta Ján Slovák (nez.), ktorý počas odstávky vody informoval o aktuálnom stave riešenia poruchy prostredníctvom sociálnej siete. "Važení Dobšínčania, porucha na vodovode je vážna, zatiaľ sa nepodarilo nájsť miesto, v ktorom je taký obrovský únik vody, ktorý spôsobuje túto pre nás ťažkú situáciu. Skúšajú sa varianty prepojenia, aby aspoň časť mesta vodu mala. Zatiaľ nám ostáva len čakať a veriť, že sa do večera podarí dostať vodu do mesta aspoň na niektoré miesta. Cisternami sa bude voda dovážať aj naďalej," uviedol v stredu poobede Slovák. Pitná voda sa vo vodovodných kohútikoch väčšiny Dobšínčanov objavila až vo štvrtok nad ráno. O zistenie presnej príčiny poruchy redakcia MY Gemerské noviny oslovila Východoslovenské vodárne, a.s, ich reakciu redakcia po obdržaní doplní. (pas)

Foto:

Sídlisko Rozkvet v Dobšinej

Vodárne poskytli obyvateľom mesta vodu cisternami.

[Späť na obsah](#)

2.14. Vojnový zločinec Jozef Tiso skončil s pomaľovanými perami, postaral sa o to občiansky aktivista v Čakajovciach

[HN; 94/2016; 17/05/2016; s.: 7; Ján Karásek ; Zaradenie: PUBLICISTIKA]

Výtvarník Peter Kalmus si podal sochu Jozefa Tisa v Čakajovciach.

Čakajovce – Šedovlasý chlapík pristúpi k striebriestej soche prezidenta slovenského štátu, poobzerá sa, či niekto nejde náhodou okolo. Jozefovi Tisovi namaľuje rúžom pery na červeno a po chvíli primaľuje aj líčka. To, že meravej obeti po nose steká pozdrav od akéhosi operenca, je už skutočne len a len dielom prírody.

Tiso v Panteóne

Tým nactiutráhačom idolu všetkých hejslovákov nie je nik iný, než košický výtvarník Peter Kalmus, ktorý je spolu s Ľubošom Lorenzom obvineným za pomaľovanie busty niekdajšieho komunistického pohlavára Vasila Biľaka. Tisova socha stojí v Panteóne slovenských dejateľov v obci Čakajovce nachádzajúcej sa neďaleko Nitry. V májovú nedeľu po centre dediny s počtom obyvateľov niečo cez 1 100 veľký frmol nehrozí. Práve tu vojnový zločinec dostáva nový outfit tentoraz po sólo a trochu improvizovanej akcii. Kalmus je nielen známym umelcom, ale tiež rebelantom a provokatérom. Pojmy ako fašizmus, nacionalizmus, komunizmus sú mu bytostne cudzie a odporné. Bol to on, ktorý obalil bustu Jánosa Esterházyho toaletným papierom, kto šaškoval pri odhaľovaní Kulichovej sochy na Bratislavskom hrade.

Nové časy, staré časy

Tiso stojí v Panteóne v zástupe za Ľudovítom Štúrom a Milanom Rastislavom Štefánikom. Malou pikantériou je, že na rozdiel od iných slovenských osobností nemá menovku. Hádám preto, že jeho zveľebovanie hraničí s trestným činom? Krstným otcom figurín bol kuchár na dôchodku a rodák z Čakajoviec Štefan Lahučký. Z liateho kameňa vyrobil aj Tisa. "Zachránil dedinu pred **povodňami** z rieky Nitra, keď na nej začal stavať hrádze," zdôvodňoval Lahučký autorovi tejto reportáže ešte na prelome tisícročí. Vtedy bol rozhodnutý, že ak by jeho dielo mali odstrániť, dá si ho do záhrady a "ostatní si môžu písať". Autor sochy miloval Čechov ako "vredy na prdeli" a slobodomurárov mal rád ako Maďarov. O Tisovi nemal žiadne pochybnosti s poznámkou: "To rozhýbali tí debili židovskí a slobodomurári." Dielo slávnostne odhalili v júli roku 1997. Obecné zastupiteľstvo jeho osadenie schválilo jednohlasne. Vtedajší starosta Oskar Bíro rozhodnutie zdôvodňoval slovami: "Bola by škoda, keby sme sochu museli odstrániť, mala by slúžiť ako výzva pre historikov. Nevidím v tom žiadnu propagáciu fašizmu. Tiso bol prezident, ktovie, ako by iný obstál v takej ťažkej skúške." Odvtedy socha stojí na svojom čestnom mieste a až donedávna sa o ňu nik neobtel ani len rúžom. Zdá sa, akoby sa staré časy vracali a tie nové si vyžadujú nástojčivejšie reakcie. Ján Karásek

V Čakajovciach Tiso dostal nový outfit tentoraz po sólo a trochu improvizovanej akcii.

FOTO:

Prezident slovenského štátu v pozmenenej podobe.

[Späť na obsah](#)